

Iz pravosodne prakse.

A. Civilno pravo.

a) Navzlic določbam ces. patenta od 5. julija 1853, št. 130 d. z., je priposedljiv tisti del poljskega pota, ki vodi čez gozdno parcelo, če so tla, kjer se vozi, takšna, da ne služijo za gozdno obdelavo.

Vsled vložene actio confessoria je prvi sodnik razsodil, da ima tožnik služnost vožnje v določeni smeri čez tožencev svet, ki obsega pet parcel: en pašnik, en vinograd, en travnik, en vrt in en gozd 1.), ker je dokazal, da je to pravico v korist svoji vino-grajski parceli priposestvoval, in 2.), ker določba § 43 ces. patenta od 5. julija 1853 št. 130 d. z. v tem slučaju ne pride v poštev. V zadnjenavedenem pogledu bodi iz razlogov povedano, da upošteva sodba najprej, da se po § 43. cit. patenta od razglasitve naprej poljske služnosti v gozdovih (pašnikih) ne morejo več priposestvovati, in da se judikatura sedaj strogo drži tega načela zlasti glede služnosti, čeprav se je še nedavno različno in tudi tako razsojalo, da se ta zakon ne nanaša, na p o t a v gozdih, ki torej iz priposestvanja niso izključena (glej odločbe starejše dobe od 20. decembra 1888 št. 13.754 v »Ger. Ztg.« št. 17 ex 1890, dalje št. 11.937 Gl. U., tudi Krainz III. izdaja § 141, opazka 21 itd.). Ozrši se na novejšo odločbo: Gl. U. št. 3320 N. F., ki je zahtevek vožnje po gozdu zavrnila, ker je to poljska služnost (§ 1 št. 3 cit. ces. pat.), potem št. 714 Nowak N. F., v kateri se je negatorna tožba glede pešpoti skozi gozd zavrnila, ker ni šlo za zemljiško služnost v zmislu § 470 o. d. z., temveč za osebno služnost pešpoti, pristojne celi občini za bližnjico v cerkev, v šolo itd., razmotriva prvi sodnik, da je namen cesarskega patenta gotovo le, č u v a t i gozde, da se ne opustošijo po raznih služnostih, kajti 2. odstavek §-a 43. jasno razlaga, kako se more za naprej (poljska) služnost v gozdih pridobiti. Pa če se je že v odločbi Gl. U. N. F. št. 28 izreklo, da je sodišče pristojno za dovoljenje poti za silo po tistih parcelah, ki so vpisane kot gozd, pa so dejansko kamnolomi, ker se mora upoštevati dejanski položaj, je tudi v pričujočem primeru ravnotako špeciелно upoštevati po krajnem ogledu dognano dejansko ugotovitev, da je sporna proga starinska poljska pot, na kateri ne raste in ne bo rastle nikoli nič, ker rabi to pot

toženec skupno s svojimi sosedi za izvažanje vina, grozdja in sena, in ker jo povrh še nadeluje, če mu jo voda izpere. Take poti zakon ne ščiti, ker bi s tem otežkočil obdelovanje vinogradov, ki imajo navadno v bližini koloseke (v zemljiški knjigi označene za gozde). Toženec sam n. pr. vozi po takih gozdnih parcelah svojih sosedov. Če loči odločba št. 714 (Nowak N. F.) tiste služnosti gozdnih pešhoj, ki so v korist cele občine, od tistih, ki služijo le uspešnejšemu obdelovanju kakega gotovega zemljišča (prve se dajo priposestvovati, druge ne), tedaj se nehote pojavi pomislek, da so baš prve služnosti hujše od drugih: tam trume ljudi, ki si iščejo novih stez, tukaj posameznik. Na podlagi teh razmotrivanj je sodnik vdobil prepričanost, da se navedeni ces. patent ne nanaša na tiste dele gozdnih parcel, ki so — kakor tukaj — izražena vožna pota in s tem trajno odtegnjena gozdni kulturi.

Prizivno sodišče je prizivu ugodilo ter tožbeni zahtevek zavrnilo. Zakoni se morajo razlagati po pomenu besedila in po jasnem namenu zakonodajalca (§ 6 o. d. z.). Paragraf 1 št. 3/a ces. patenta od 5. julija 1853 št. 130 d. z. govori o poljskih služnostih, in namen patenta je (glej že uvod), da se gozdi oproste takih bremen. Zadošča tedaj, da je svet namenjen gozdnim nasadom, pa je vožnja nedopustna. Iz podatkov razprave se nikakor ne more posneti, da je že od pamtiveka določena za vožnjo in za obdelavo kot gozd izključena tista proga, kjer se vozi sedaj. Kakor stvar stoji, spada preporna proga k parceli, kot gozd označeni, in kot del te parcele je namenjena za gozdne nasade, in če bi morala imeti svojo samostojno parcelno označbo. Sedaj je proga izvožena, toda način rabe se da spremeniti; ostati mora pri tem, da se ta sprememba utegne lahko izvršiti. Po §-u 43. predpisanega priposestovalnega dokaza (priposestovalna doba pred 5. julijem 1853) nikakor ne more nadomestiti gola ugotovitev, da je proga že sila stara in torej za vožnjo določena, ker iz te okolščine še ne sledi, da so se vršile vožnje zares v celi dobi, ki jo zakon zahteva za dokaz priposestovanja. Tožnik torej pridobitne pravice ni dokazal.

Vrhovno sodišče je reviziji tožnika ugodilo in sodbo prve stopnje zopet uveljavilo (odl. od 20. decembra 1910 Rv VI 430/30). Prvi sodnik je temeljem dokazov pribil, »da vodi v sporni smeri starinska poljska pot, kjer nič ne raste in nič rasti ne more, ker pot rabijo za raznovrstne gospodarske vožnje in jo celo poprav-

ljajo, če jo dež izpere«. Potem je zaključil, »da je predmetna proga izražena vožna pot, torej gozdni kulturi odtegnjen svet.« Najprej prizivno sodišče ni smelo tega mnenja spremeniti brez ustne prizivne razprave in brez mogočne ponovitve dokazov. Dalje pa tudi vse soglaša s podatki krajnega ogleda. Zato stoji trdno, da sporna pot, zlasti tudi tisti del čez gozdno parcelo, ni gozd, niti niso tla gozdni kulturi namenjena. Potem pa ces. patent od 5. julija 1813 št. 130 d. z. za ta slučaj ne prihaja v poštev, marveč dotična pot se mora označiti za priposedljivo.

Dr. F. G.

b) Mimo slučaja, ki je naveden v §-u 440 c. pr. r., ne gre v okrajnosodnem postopanju nikoli prisoditi nagrade za pripravljalni spis, niti tistikrat, ako je bil pripravljalni spis vložen po ukazu sodišča.

Predmet pravde je bila tožba za plačilo dveh terjatev, proti katerima je toženec v pobotanje ugovarjal dvoje nasprotnih terjatev. Tožnikov zastopnik je po vloženi tožbi pa še pred ustno sporno razpravo vložil »pripravljalni spis, odnosno predlog za poklicanje prič.« Končal je zadevo drug sodnik, ki je vstopil stoprav po prvi razpravi. Ker v sodbi, izdani po drugi razpravi, tožniku za pripravljalni spis ni prisodil nikakih pravnih stroškov, je tožnik vložil rekurz, v katerem je navedel do rekurza neznano, iz spisov nerazvidno trditev, da je prvi razpravni sodnik tožniku sam naročil, naj si najme zastopnika, da vloži pripravljalni spis. To trditev je posvedočil z izjavo odvetniškega kandidata, ki je zastopal tožnika v pravdi.

Rekurzno sodišče je rekurzu ugodilo z izrecnim pristavkom, da se ni ozirati na to, je li spis vložen po ukazu sodnika ali ne, marveč na to, da je iz pravnih spisov razvidno, da je šlo v tem primeru za pravdo v zmislu §-a 245 št. 1 c. pr. r., vsled česar je bil pripravljalni spis potreben.

Vrhovno sodišče je revizijskemu rekurzu toženca ugodilo in v odločbi od dne 3. januarja 1913 opr. št. R VI 370/12-1, izreklo, da so v okrajnosodnem postopanju pripravljalni spisi dopustni edino-le v slučaju, ki je imenovan v tretjem odstavku §-a 440 c. pr. r. Tak primer pa ta spor ni.

Dr. F. G.

c) Če ni stavljen primeren revizijski predlog, revizija ne more imeti uspeha navzlic uveljavljenemu revizijskemu razlogu pomanjkljivosti postopanja.

Vrhovno sodišče je v odločbi od 3. januarja 1913 opr. št. Rv VI 655/12-1 izreklo, da more revizija steči uspeh le v okvirju, ki ga začrtavajo revizijski razlogi in revizijski predlogi (§ 504 c. pr. r.). Revizijski razlog pomanjkljivosti postopanja zato ni mogel biti vpoštevan, ker ni opremljen s primernim revizijskim predlogom, ki bi se moral glasiti tako, da se naj izpodbijana sodba razveljavi (§§ 503 št. 510, 504 in 506 c. pr. r.).

Dr. F. G.

d) Stroški odgovora na revizijo, po zakonu nedopustno (§§ 41 in 50 c. pr. r.)

Prizivno sodišče je razveljavilo prvo sodbo kot nično zaradi nedopustnosti pravdne poti s sklepom. Zoper ta sklep je tožnik zglasil revizijo, toženec pa je podal revizijski odgovor z zaznambo stroškov.

Vrhovno sodišče je z odločbo z dne 28. decembra 1912 opr. št. Rv VI 547/12, zavrnilo revizijo in izreklo, da ne prisodi tožencu stroškov revizijskega postopanja.

Zoper sklep prizivnega sodišča je dopusten po §-u 514 in 519 le rekurz, torej nedostaje tukaj zakonito upoštevnega pravnega leka, s katerim bi se morala baviti tretja inštanca. Ker pa je bil odgovor na nedopustno revizijo nepotreben za pravdno brambo, se tožencu niso priznali zanj stroški. (§§ 41 in 50 c. pr. r.)

R—i.

e) Na mezdo izplačan predujem ima značaj od delodajalca anticipirane izpolnitve mezdné pogodbe in ni posojilo.

Gledališki igralec M je imel po pogodbi za čas od oktobra 1911 do 1. aprila 1912 plače z igralskim honorarjem vred 1200 K. Radi zastankov na preživninskih obrokih v znesku 443 K za nezakonskega otroka so bili igralčevi službeni prejemki zarubljeni in preodkazani do eksistenčnega minima. Predno je dobil gledališki rav-

matelj kot tretjedolžnik zadevni izvršilni sklep, je izplačal igralcu X na prošnjo predujem v znesku 800 K. Z ozirom na ta dejstva se je ravnatelj branil zarubljene in preodkazane preživninske obroke plačati in sledila je tožba nezakonskega otroka.

Vse stopnje so tožbeni zahtevek zavrnilo. Vrhovno sodišče navaja v svoji odločbi z dne 9. januarja 1913 opr. št. Rv VI 3/13, nastopne razloge:

Pravna kvalifikacija na račun službenih prejemkov danega predujema izhaja že iz naravnega pomena besede »predujem«. S tem je povedano, da je del mezde na bodoči zaslužek vnaprej vplačan. Predujem ima torej značaj od delodajalca anticipirane izpolnitve mezdne pogodbe. Iz tega pa sledi, da je delodajalčeva pogodbeno dolžnost izpolnjena in tako tudi zahtevek protipogodnika ugasnil v toliko, kakor daleč sega predujem in krije zaslužek. Ker je ugotovljeno, da je dobil M za sezono od oktobra 1911 do 1. aprila 1912 predujema 800 K, je predujemu enak del zaslužka plačan in zahtevek na zaslužku za navedeni čas na 400 K zmanjšan.

Predujem kot posojilo smatrati in ga podrejati določilom o posojilni pogodbi, bi nasprotovalo značaju predujema. Po odračunjenem predujemu na mezdi ostali znesek 400 K je torej skupni mezdni zahtevek za zimsko sezono šestih mesecev. Ta svota je eksistenčni minimum, ki ni zadet po izvršbi. Zahtevajočemu upniku nasproti bi seveda toženec ne mogel uveljavljati predujema, ko bi bil dal predujem še le po obvestitvi o rubežni, ker je prizadet z zastavno pravico ves ob času rubežni neizplačani mezdni zaslužek. Tega pa tukaj ni, ker je ugotovljeno, da je bil predujem plačan pred dovoljeno rubežnijo.

R—i.

f) Izrek kasacijskega dvora v zmyslu §-a 292 k. pr. r., da je izpodbljani sklep kršil zakon, je zgol deklarativen, ne razveljavlja pa sklepa v materijalnem učinku.

V kazenski stvari radi prestopka zoper varnost časti se je zastopal zasebni obtožitelj, o d v e t n i k B, na prvi in drugi stopinji s a m. Obtožena A je bila obsojena na obeh stopinjah. Zadevne

stroške zasebnega obtožitelja je odmerilo potem okrajno sodišče s sklepom na 268 K 50 h in vsključno sodišče je zavrnilo pritožbo obsojenke zoper ta sklep, nakar je zasebni obtožitelj izterjal odmerjene stroške izvršilnim potom.

Na ničnostno pritožbo generalne rokurate je izreklo vrhovno kot kasacijsko sodišče s sodbo z dne 16. novembra 1911 opr. št. Kr VI 164/11-4, da je bil z navedenima sklepoma zakon kršen. (Glej zadevne natančne podatke kazenskega slučaja v »Slov. Pravniku« leta 1912, stran 237.)

Zaradi tega je zahtevala A s tožbo vrnitev plačanih stroškov.

Vse tri stopnje so zavrnilo tožbeni zahtevek, v r h o v n o s o d i š č e z odločbo z dne 9. januarja 1913 opr. št. Rv VI 2/13, iz teh r a z l o g o v :

Vrhovno kot kasacijsko sodišče s sodbo z dne 16. novembra 1911 opr. št. Kr VI 164/11-4 ni razveljavilo sklepov, s katerima so bili stroški odmerjeni. Ta sklepa sta še v veljavi in učinkujeta materialno še vedno. Po §-u 292 k. pr. r. nikakor ni opravičljivo pravno naziranje v reviziji, po kateri bi izrek, da je po izdanih sklepih kršen zakon, po sebi oseboval neveljavnost protipostavno izdanih sklepov. Če smatra kasacijski dvor ničnostno pritožbo v varstvo zakona kot opravičeno, mora po §-u 292 k. pr. r. izreči, da so izpodbijani sklep, razprava ali izdana sodba kršili zakon. S tem izraža zakon jasno, da je pomen odločbe v varstvo zakona zgolj d e k l a r a t i v e n in da ne sega preko konstatiranega kršenja zakona. Zoper to naziranje ne govori končno določilo §-a 292 kaz. pr. r., po katerem sme kasacijski dvor po svojem prostem preudarku obtoženca oprostiti ali milejši kazenski zakon uporabiti, če je nična sodba obtoženca obsodila, nasprotno dokazuje marveč to določilo, da je kasacijska odločba po §-u 292 k. pr. r. zgolj deklarativna, ker bi bilo navedeno izjemno določilo za slučaj krivdoreka v nični sodbi odvečno, ko bi vsebovala odločba že po sebi premembo kot nične spoznane odločbe. Pritrditi je torej izreku prizivnega sodišča, da nima omenjena odločba kasacijskega dvora dejansko tega učinka, kakor bi bil ž njo razveljavljen B.-jev zahtevek na povračilo stroškov zasebne obtožbe. Za tožbo radi obogatitve pa sploh ni podlage.

B. B.

g) Za rešitev predloga na izbris predznamovane zastavne pravice pri sovložku je pristojno knjižno sodišče istega s o v l o ž k a. — Pre-notat ima za slučaj, če se mu ugodno reši predlog na izbris neopravičene predznambe, pravico do povračila stroškov ne samo predloga ter intervencije pri naroku, temveč tudi do povračila stroškov pravnih sredstev. (§§ 43 do 45 zemlj. zak. in § 1305 obč. drž. zak.)

S sklepom okrajnega sodišča v Rudolfovem z dne 5. aprila 1912 se je dovolila na podlagi zadolžnice z dne 17. novembra 1909 na zemljišču S-a. vl. št. 437 k. o. Ždinja vas kot sovložku k glavnemu vložku št. 486 k. o. Želeče (drug sodni okraj) p r e d z n a m b a zastavne pravice za terjatev posojilnice v znesku 40.000 K s prip.

S. je nekaj mesecev na to prišel v konkurz ter je upravnik konkurzne mase vložil pri okr. sodišču v R. predlog za izbris na zemljišču vl. št. 437 k. o. Ždinja vas predznamovane zastavne pravice za terjatev posojilnice za 40.000 K radi n e o p r a v i č b e.

Ta predlog pa je okrožno sodišče v R. s sklepom z dne 6. septembra 1912 zavrnilo z motivacijo, da je za rešitev pristojno sodišče glavnega vložka. (§§ 111 in 112 z. z.)

Rekurzu upravnika je okrožno sodišče v R. s sklepom z dne 27. septembra 1912 R I 145/12-1, ugodilo in prvi inštanci naložilo meritorno rešitev predloga, zavrnilo pa predlog, da se rekurentu prisodijo rekurzni stroški.

Razlogi.

Določila §§-ov 111, 112 z. z. je uporabljati le, če gre z a o b r e m e n i t e v, p r e n o s a l i u t e s n i t e v že vknjiženih simultanskih zastavnih pravic, ne pa pri izbrisu predznambe radi neopravičbe; ta vpis se utegne nanašati le na posamične sovložke in njih lastnike, kateri so lahko, kakor tudi v le-tem slučaju, različne osebe.

Opravičba ima pravno moč le proti tistemu lastniku, proti kateremu je izposlovana; rok za opravičbo je določiti, oziroma dovoliti od vsakega posameznega zemljiškoknjižnega sodišča (§§ 41, 43 z. z.); za zaznambo opravičbe predznamovane zastavne pravice je tudi vedno naprositi le ono knjižno sodišče, katero je predznambo dovolilo, in ima tudi le to sodišče odločevati, če je predznamba opravičena ali ne (§ z. z.). Iz tega izhaja, da mora to sodišče tudi odrediti v zmislu navedenega paragrafa predpisani narok.

Ker je pa predznambo dovolilo okrajno sodišče v R. kot zemljiškoknjižno sodišče, je bilo rekurzu ugoditi in skleniti, kakor zgoraj navedeno.

Predlogu, naj se rekurentu prisodijo stroški rekurza, ni bilo ugoditi, ker ta predlog v zakonu ni utemeljen (odl. vrh. sodišča z dne 2. junija 1898 št. 7675 Gl. U. in zb. št. 209). Odločbe, katere navaja rekurent (plenis. odločba vrhovnega sodišča z dne 6. maja 1902 št. 12.567 ex 1899 nar. pr. m., odločba z dne 29. decembra 1877 št. 15.629 Gl. U. št. 6823 in z dne 8. marca 1887 št. 2523 Gl. U. 11.482, se tičejo le stroškov, naraslih v postopanju po §-u 43, odnosno 45 z. z., ne veljajo pa za stroške pravnih sredstev.

Revizijskemu rekurzu upravnika radi gorenjega izreka o stroških je vrhovno sodišče z odločbo z dne 26. novembra 1912 opr. št. R VI 342/12-1, ugodilo in sklep rekurznega sodišča, ki ostane v ostalem neizpremenjen, glede izreka o stroških tako izpremenilo, da se odločba glede rekurznih stroškov pridrži konečni rešitvi izbrisnega predloga. Isto velja glede stroškov revizijskega rekurza.

Razlogi.

Kdor meni, da terjatev, ki jo ima, potom opravičbe zanjo izposlovane predznambe lahko napravi za polnomočno, nepogojno in stvarno, nosi tudi nevarnost, če ne opraviči pravočasno te predznambe.

Predlog na izbris je pravno sredstvo, ki je na razpolago onemu, proti kateremu je naperjena predznamba; stroške za izbris mora torej prenotant nositi in sicer ne po pravilih pravdnega reda, pač pa v zmislu materialno-pravnih določeb državljanskega zakonika, kajti kdor prekorači zakonite meje, v okviru katerih se sme poslužiti svoje pravice, mora s tem povzročeno škodo povrniti. (§ 1305 o. d. z.)

Tako prekoračenje je brez dvoma tudi neopravičena predznamba, vsled česar mora tisti, ki jo je zaprosil, lastniku s predznambo obremenjenega posestva, ki bi trpel vsled nadaljnega obstoja neopravičene predznambe škodo, vse za izposlovanje prejšnjega stanja, to je čistega knjižnega stanja potrebne stroške — za katere je smatrati tudi v svrhu izposlovanja takojšnje rešitve izbrisnega predloga narasle stroške uspešnega rekurza — povrniti pod pogojem,

da se ob rešitvi izbrisnega predloga v resnici tudi dovoli izbris predznambe.

Rekurzno sodišče je torej v zmoti, če je mnenja, da izbrisnih stroškov, kakor tudi stroškov pravnih sredstev sploh ni prisoditi, temveč le v postopanju po §§-ih 43, oziroma 45 z. z. natekle razpravne stroške.

Ker pa za časa vloženega rekurza o izbrisnem predlogu še ni bil izdan nikak meritorni sklep, in torej tudi ni bilo gotovo, če se bode dovolil izbris predznambe ali ne, je bilo vrhovnemu sodišču samo izreči, da ostane odločba glede rekurznihi stroškov pridržana končni rešitvi izbrisnega predloga, ker bode šele tedaj ugotovljeno, če je bil izbrisni predlog in vsled tega tudi rekurz sploh umesten.

V tem zmislu je bilo torej revizijskemu rekurzu ugoditi ter pri tem z ozirom na dosedanje navedbe glede stroškov revizijskega rekurza izreči enak pridržek.

Dr. Al. Kopal.

h) Solastnina (agrarska skupnost): za negatorno tožbo je opravičen vsak deležnik.

Glasom zemljiške knjige je vknjižena lastninska pravica na zemljišču X, kateremu je pripisana parcela a, po sorazmernih ideelnih deležih za vsakokratne lastnike zemljišč A, B, C, D, E, F s pristavkom, da so ti deleži sestavni del naštetih zemljišč; v posestnem listu teh zemljišč pa je vpisano število deležev in solastninska pravica do njih.

Toženka, koje hiša meji na severni del parcele a, si lasti pravico, imeti na tej parceli apnenico in pot do nje. Lastniki prvih štirih zemljišč tožijo sedaj, da ta pravica do skupnosti ne obstoji.

Toženka je uveljavljala dokaze za obstoj služnosti, ugovarjala pa tudi, da bi bili tožniki opravičeni k tožbi, ker tožijo le štirje od šestih solastnikov, dočim bi morali tožiti vsi solastniki po zmislu §-ov 828 o. d. z. in 11 c. pr. r.

Dokazi za obstoj služnosti so se toženki ponesrečili in okrajno sodišče je ugodilo tožbenemu zahtevku, navajajoč glede ugovora aktivne legitimacije tožnikov te-le r a z l o g e :

S tem, da brani posamezni deležnik skupno imovino pred posegi drugih, nima namena doseči premembo v skupni stvari (§ 834 o. d. z.), ne stavlja v nevarnost pravic drugih sodeležnikov in ne stori ničesar zoper integriteto skupnosti, nasprotno, ščiti jo. Kot neomejen lastnik svojih deležev sme deležnik v zmyslu §-a 354 o. d. z. samostojno izključiti vsakogar od neopravičenih posegov v skupno imovino in s tem v svoje deleže, opravičen je torej se samostojno braniti s tožbo po §-u 523 o. d. z. pred uveljavljenimi služnostni tretjih oseb. Ni treba, da bi drugi sodeležniki ž njim skupno nastopili. To se tudi ne more sklepati iz določb §-ov 833 in sl. o. d. z., ker urejujejo te določbe le medsebojno razmerje, ki se tiče uprave in uživanja skupne imovine. Tožniki so torej ne glede na število oseb ali deležev opravičeni k tožbi, ugovor toženkin ne velja.

Prizivno sodišče je potrdilo.

Razlogi.

Po §-u 829 o. d. z. je vsak solastnik popoln lastnik svojega deleža. Če tretja oseba posega v solastninsko skupnost ali jo ogroža, posega s tem tudi v deleže posameznih solastnikov in jih ogroža. Vsak solastnik je vsled tega gotovo opravičen braniti se proti takemu kršenju svojih lastninskih pravic, ne glede na ostale solastnike. Če bi te pravice ne imel, utegnila bi ostati njegova pravica nezaščiteni v slučaju, da se solastniki ne marajo braniti, kar bi nasprotovalo v §-u 336 o. d. z. zajamčenemu varstvu lastnine. Z negatorno tožbo se pa zahteva zgol obramba pred posegi tretjih oseb in izid te tožbe ne more ogrozati nikdar solastninskih pravic ostalih sodeležnikov. V slučaju zmage je zaščita zajamčena s sodnim izrekom, izgubljena pravda pa zgol zaščite ne podeli, s čimur nikdo oškodovan ni, ker nasprotnik itak ne pridobi nikakih pravic na solastnini sami.

Revizija je bila brezuspešna. Vrhovno sodišče navaja v odločbi z dne 28. januarja 1913, opr. št. Rv VI 32/13, te razloge:

Nazor prizivnega sodišča ni pravopomoten, pač pa toženkino stališče, da je za obrambno tožbo treba sporazuma vseh deležnikov. Iz §-a 829 o. d. z., katerega ima toženka očitvidno v mislih, se to pravno mnenje izvajati ne da. To zakonito določilo obsega razmerje deležnikov do skupnosti kot celote, tukaj pa ne gre za skupno upravo

in ne za premembo, učinkujočo na druge deleže, nasprotno za obrambo pred posegi, ki bi utegnili premeniti skupnost. Obremenitev skupnosti s služnostjo, kakor si jo toženka lasti, raztezala bi se tudi na deleže posameznih deležnikov. Zato bi bile s tem prizadete tudi lastninske pravice posameznih deležnikov, katerim se ne more odreči pravica, da se branijo proti posegu. Nič ne de, če se branitev ne omejuje na delež tožečega deležnika, marveč obsega skupnost kot celoto, ker se sicer lastninska pravica posameznega deležnika braniti ne bi mogla in ker omejujejo določila §-ov 828 in 829 o. d. z. deležnike le v toliko, da ne smejo kršiti pravice sodeležnikov. Kršiti pravice sodeležnikov pa ni mogoče s to tožbo, ker negativni uspeh ne vpliva na pravice drugih deležnikov, od uspešne tožbe pa imajo tudi le-ti dobiček.

Neumestno je, opirati se na sosporništvo §-a 11 c. pr. r. To določilo je predpis pravnega reda, ki nima ničesar opraviti s tožno pravico posameznih deležnikov pri posegih v skupnosti. Tožno pravico je preudarjati po določenih materialnega prava.

B. B.

B. Kazensko pravo.

a) Poslančeva imunitetna pravica neha le ob zaključenem, ne pa ob odgodenem zasedanju deželnega zbora.

Deželno kot vzklicno sodišče je razveljavilo v kazenski stvari proti deželnemu poslancu B radi prestopka po §-u 312 k z. oprostilno sodbo (§ 259 št. 3 k. pr. r.) vsled vsklica javnega obtožitelja po zmislu §-a 470 odst. 3 kaz. pr. r. s sklepom in naročilo, da naj se glavna razprava na prvi stopnji ponovi.

Na predlog generalne prokurature je vrhovni kot kasa-cijski dvor izrekel temeljem §-a 33 k. pr. r. s sodbo z dne 19. junija 1912, opr. št. Kr VI 119/12, da je navedeni sklep kršil zakon v določenih §-a 2, odst. 1, zakona z dne 3. oktobra 1861 št. 98 drž. zak.; razveljavil je navedeni sklep in naročil deželnemu sodišču, da izposluje od deželnega zbora potrebno dovoljenje za poslančevo preganjanje ali pa sodi vnovič o vzklicu javnega obtožitelja, ko ugasne poslančeva imuniteta.

Razlogi.

Okrajno sodišče je počelo preganjati kazensko poslanca B v času, ko je nehala njegova imuniteta radi zaključenega zasedanja deželnega zbora. Bil je oproščen po zmislu §-a 259 št. 3 k. pr. r. od obtožbe po §-u 312 kaz. z. Deželno sodišče je razveljavilo vsled vzklica javnega obtožitelja radi ničnosti po §-u 468 št. 3 (281 št. 9 a) k. pr. r. izpodbijano sodbo po zmislu §-a 470 št. 3 k. pr. r. in naročilo ponovitev glavne razprave na prvi stopnji.

Mejcasno pa je bil deželni zbor zopet sklican in kratko nato odgoden. Obsojeni poslanec je bil torej v času, ko je deželno kot vzklicno sodišče sklepalo o pravnem leku, vložnem njemu v kvar, imun, ker neha zasedanje šele ob zaključenem in ne ob odgodenem deželnem zboru. Imunitetna pravica je veljala in deželno sodišče ni smelo izdati navedenega sklepa brez dovoljenja zadevnega zbora.

R—i.

b) Govor pred slučajno zbranim občinstvom ni ob sebi kaznjiv po zbornem pravu zakona z dne 15. novembra 1867 št. 135 drž. zak.

Okrajno sodišče je obsodilo Miho D. radi prestopkov po §-u 2, 3, 19 zakona z dne 15. novembra 1867 št. 135 drž. zak., ker je sklical občne pristopni zbor brez omejitve na povabljene goste pod milim nebom, ne da bi to preje naznanil oblastvu in za dovoljenje prosil. Obtoženi je marveč ljudi, ki so prišli iz cerkve po končani službi božji in se zbrali, da poslušajo županov oklic, pozval in pregovoril, da naj še dalje skupaj ostanejo. Nato je imel hujskajoč govor, radi katerega je bil tudi kaznovan po členu V., zakona z dne 17. decembra 1862 št. 8 drž. zak. iz leta 1863.

Ta krivdorek je deželno kot vsklicno sodišče v celem obsegu potrdilo.

Vrhovno kot kasacijsko sodišče je na ničnostno pritožbo generalne prokurature (§ 33 k. pr. r.) z odločbo z dne 9. julija 1912 opr. št. Kr V 674/12, izreklo, da je po navedenih razsodbah kršen zakon glede prestopkov po §-u 2, 3, 19, zakona z dne 15. novembra 1867 št. 135 drž. zak., ter razsodbi v tem oziru razveljavilo.

Razlogi.

Razsodbi okrajnega in vsklicnega sodišča ste pravopomotni.

Besedilo zakona: »Kdor hoče sklicati ljudski shod ali sploh občne pristopni zbor,« dokazuje, da zakonodajalec ni imel v mislih

zgol slučajno nastalega shoda, ampak shod v ožjem pomenu besede, sklican v namen, da se razmotrivajo in rešujejo vprašanja, ki se tičejo vseh zborovalcev. Obtoženi pa takega shoda ni sklical glasom gorenjih sodnih ugotovitev.

Ker nedostaje zakonitih znakov navedenih prestopkov, je ničnostna pritožba opravičena, bilo jej je ugoditi ter v zmislu §-ov 292 in 479 k. p. r. odločiti kakor zgorej navedeno. **T. B.**

c) Za dejanja, kaznjiva v zmislu §-a 269 b k. z. so sodišča absolutno nepristojna.

Glasom orožniške ovadbe in zadevnih kaz. spisov je 10letni A metal kamenje v dečka B in ga težko poškodoval na desnem očesu.

O k r a j n o s o d i š č e je obtoženca oprostilo v zmislu §-a 259 št. 3 k. p. r., od obtožbe prestopka §-ov 269 a, 152, 155 b in 156 a k. z., ker sodnik ni bil prepričan, da je obtoženec ravnal v hudobnem namenu.

Na vsklic javnega obtožitelja je vsklicno sodišče razveljavilo prvo sodbo, okrivilo obtoženca prestopka po §-ih 335, 269 b k. z. ter izreklo, da naj se obtoženi prepusti po §-u 273 k. z. pokorjenju in naredbi varnostne oblasti; poleg tega ga je obsodilo, da plača poškodovancu odškodnino v znesku 43 K.

V r h o v n o k o t k a s a c i j s k o s o d i š č e je izreklo z odločbo z dne 6. avgusta 1912, opr. št. Kr II 315/12-4, da krši sodba vsklicnega sodišča zakon (§ 33 k. pr. r.). Ta sodba se vzdržuje v toliko, v kolikor se zavrača vsklic javnega obtožitelja, ki zahteva obsodbo obtoženčeveo radi prestopka §-a 269 a k. z., razveljavlja se pa, ker izreka, da je obtoženec kriv prestopka po §-u 269 b k. z., in ga obsoja po §-u 366 k. pr. r. v plačilo odškodnine B-ju v znesku 43 kron. Končno se naroči, da se odstopijo spisi varnostni oblasti po §-u 273 k. pr. r. iz t e h r a z l o g o v :

Če je bilo vsklicno sodišče mnenja, da je obtoženčeveo dejanje kaznjivo po §-u 269 b (335) k. z., moralo bi prepustiti tudi izrek o krivdi varnostni oblasti, tudi bi ne smelo odločevati o zasebno-pravnih zahtevah.

Zato je bilo ugoditi ničnostni pritožbi generalne prokurature v varstvo zakona. **R—i.**

